

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА

Основан на 14 май 1920 година

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р *Велина Иванчева Казанджиева*, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.9. Туризмъ,
Научна специалност „Икономика и управление“ (Туризмъ)

относно конкурс за „доцент“
в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ - Бургас
в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.9. Туризмъ
(Икономика и управление)

I. Основание и обща информация за получените материали

Основанието за настоящото становище е Заповед № РД-121/28.05.2019 г. от Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, според която участвам в състава на научно жури на конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.9. Туризмъ (Икономика и управление), обявен в „Държавен вестник“ бр. 25/26.03.2019 г.

В обявения конкурс участват и са подали документи **двама кандидати**:

- гл. ас. д-р *Розалин Янев Иванов*, преподавател в катедра „Икономика и управление на туристическото обслужване“ в Колеж по туризмъ към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас с Номер/дата на акт за назначаване: 299-А / 27.10.1993, според публикуваните данни в НАЦИД;
- гл. ас. д-р *Димчо Тодоров Тодоров*, преподавател в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт – Пловдив с Номер/дата на акт за назначаване: PO1 - 070 / 10.05.2016, според публикуваните данни в НАЦИД. Не е посочена информация за първичното звено, към което принадлежи кандидата.

II. Становище за кандидат гл. ас. д-р Розалин Янев Иванов

1. Кратко представяне на кандидата

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Розалин Янев е преподавател в Колеж по туризъм към Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас от 1990 г. Води лекции по дисциплините: „Икономика и организация на хотелиерството и ресторантьорството“; „Организация на обслужване в средства за настаняване“; „Въведение в туризма“. Заемал е длъжността заместник генерален директор в „Слънчев бряг“ АД. Подготвя научно-изследователски разработки в сферата на икономиката и управлението на туризма в качеството на научен сътрудник в периода 1986-1990 г. През 2012 г. успешно защитава дисертационен труд в Икономически университет – Варна, на тема: „Оптимизиране на приходите в хотелиерството (по примера на хотелиерството в Бургаски район)“. За присъдената ОНС „доктор“ в ПН 3.9 Туризъм е въведен съответен наукометричен показател в НАЦИД.

Представените документи, удостоверяващи обучението, образованието и професионалната реализация на гл. ас. д-р Розалин Иванов показват, че той отговаря на изискванията за квалификация, трудов стаж и дейности за заемане на академична длъжност „доцент“, определени в ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности (ПУРПНСЗАД) в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" – Бургас.

2. Общо представяне на научната продукция и научни трудове по конкурса

За участие в конкурса за „доцент“ и извън темата на дисертационния труд гл. ас. д-р Розалин Иванов представя общо 26 научни публикации. Научноизследователската му дейност се конкретизира по отношение на 3 монографии, 20 статии и доклади, 2 учебника и 1 сборник със задачи и тестове (по „Икономика на хотела и ресторанта“). Две от статиите са в научни издания, реферирани в Scopus и Web of Science. В представените научни трудове се разглеждат теоретико-приложни въпроси от областта на: икономиката и управлението на хотелиерството и ресторантьорството; оптимизирането на приходите и увеличаването на печалбата в хотелите и ресторантите; проблемите и предизвикателствата в българския туризъм; организацията на обслужването; културен туризъм и трансгранично сътрудничество; влиянието на разходите върху печалбата и общия принос в хотелиерството;

вътрешнофирмените цени; изискванията и препоръките за създаване на конкурентоспособни хотели и подобряване на техния мениджмънт; планиране и прогнозиране на приходите и продажбите; икономически анализ на туристическото предприятия; управлението на рекламациите в хотела; проблемите при повишаването на ефективността в хотелиерството; планирането на производството в ресторантьорството и др. С изключение на две публикации, останалите разработки са самостоятелни и са лично дело на кандидат гл. ас. д-р Иванов.

Общата характеристика и оценката на научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Розалин Янев Иванов показват, че всички публикации кореспондират пряко с профила на професионалното направление и научната специалност по обявения конкурс за „доцент“ (Икономика и управление). Приложените научни публикации са в научни издания, включени в Националния референтен списък на съвременни български научни издания с научно рецензиране, поддържан от МОН чрез НАЦИД. Налице е съответствие на количествените и качествените критерии според ПУРПНСЗАД в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. В тематично, структурно и съдържателно отношение представените авторски научни трудове на гл. ас. д-р Розалин Иванов съответстват пряко на темата на обявения конкурс в ПН 3.9 Туризъм (Икономика и управление).

3. Учебно-преподавателска дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Розалин Иванов е разработил учебни програми по 6 дисциплини по научната специалност на обявения конкурс (Икономика и управление): „Икономика на хотелиерството и ресторантьорството“; „Комплексна делова игра“; „Икономика и организация на търговско-снабдителната дейност“; „Обслужване в средствата за настаняване“; „Въведение в туризма“; „Икономика и организация на туризма“. Приложена е справка за хорариума в лекционни часове на учебните дисциплини: „Въведение в туризма“, „Икономика на хотела и ресторанта“, удостоверяваща трайното присъствие на дисциплините в учебния план на специалностите в Колеж по туризъм – Бургас, ОКС „професионален бакалавър“ и ОКС „бакалавър“ във ФОН на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. Представена е и служебна бележка от Учебно-информационния център на университета за общата учебна натовареност

през учебната 2018/2019 г., възлизаща общо на 452 ч. лекции и упражнения и 93,2 ч. заетост в изпити.

Гл. ас. д-р Розалин Иванов отчита участия в общо 9 научно-изследователски проекти, в т.ч. 5 международни. Ръководил е 2 от проектите, в т.ч. 1 международен.

4. Научни, научно-приложни и приложни приноси на кандидата

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Розалин Янев е представил изключително подробно, детайлно, аргументирано и систематично теоретико-методологическите и научно-приложните приноси. Приемам и потвърждавам приносите в обособените 5 тематични направления: икономика и организация на хотелиерството и ресторантьорството; управление на приходите в хотелиерството; организация на обслужването в заведенията за настаняване; социално-икономическо и териториално развитие на туризма; развитие на алтернативни форми на туризъм. Всички приноси кореспондират пряко с научната специалност на обявения конкурс (Икономика и управление).

Научните приноси на гл. ас. д-р Розалин Иванов са отразени в общо 17 открити положителни цитирания. Три от цитиранията са в монографии и колективни толове в Scopus и Web of Science.

5. Бележки и препоръки към кандидата

В представените научни трудове и публикационна дейност на гл. ас. д-р Розалин Иванов е налице пряка обвързаност и висока степен на съответствие между преобладаващото тематично направление на неговата научно-изследователска и учебно-преподавателска работа, профил на ПН 3.9 Туризъм и научна специалност по обявения конкурс за „доцент“. Позволявам си да отправя следните препоръки към гл. ас. д-р Розалин Янев Иванов:

- по-силно интегриране на резултатите от научно-изследователската и проектната дейност в учебно-образователния процес;
- разширяване на публикационната активност в реномирани индексирани и реферирани български и чуждестранни научни издания.

6. Заключение

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Розалин Янев Иванов е представил убедителни доказателства, че неговата учебно-преподавателска, научно-

изследователска и практико-приложна дейност съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ПУРПНСЗАД в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас. Представените документи и научни публикации по конкурса потвърждават и аргументират изпълнението и надхвърлянето на необходимите изисквания и критерии. Разработените от гл. ас. д-р Розалин Иванов научни материали и публикации кореспондират с количествените и качествените изисквания на специализираната нормативна уредба. В тематично и структурно-съдържателно отношение неговата публикационна дейност е пряко обвързана с профила на ПН 3.9 Туризм и научната специалност на обявения конкурс (Икономика и управление).

III. Становище за кандидат гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров

1. Кратко представяне на кандидата

Кандидатът по конкурса гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров завършва ИМТ „Алеко Константинов“ в гр. Бургас през 1980 г., ОКС „професионален бакалавър“. Придобива ОКС „бакалавър“ през 2007 г. и ОКС „магистър“ през 2009 г., съответно специалност „Туризм“ и специалност „Международен бизнес“ в Университет "Проф. д-р Асен Златаров" - Бургас. Гл. ас. д-р Тодоров получава ОНД „доктор“ през 2015 г. в СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет в ОВО 4. Природни науки, математика и информатика, ПН 4.4 Науки за земята. Темата на дисертационния труд е: „Класифициране и категоризиране на туристическата-материално техническа база“. Липсва въведен наукометричен показател за присъдената ОНС в НАЦИД.

Гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров е бил хоноруван преподавател в: Европейски колеж по икономика и управление – Пловдив (2007-2013); БСУ, Център по икономика и управление (2016-2017); Лесотехнически университет, Агрономически факултет, катедра „Трайни насаждения и градинарство“ (2011-2012); СУ „Св. Климент Охридски“, Геолого-географски факултет (2012-2013). В периода 2015-2018 г. е бил преподавател по трудов договор в Европейско висше училище по икономика и мениджмънт, Център по иновативен мениджмънт. Прави впечатление сравнително краткият период на учебно-преподавателска дейност – по една учебна година в три от висшите училища.

Обучението и кариерното развитие на гл. ас. д-р Димчо Тодоров Тодоров показват, че е налице разминаване между профила на придобитата квалификация и

професионалното направление, в което е обявен конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ (Икономика и управление).

2. Общо представяне на научната продукция и научни трудове по конкурса

Гл. ас. д-р Димчо Тодоров е представил за участие в конкурса за „доцент“ общо 52 публикации. Внимателният и задълбоченият преглед на научните разработки позволява следните констатации:

- от 27 статии се изключват 6 публикации по дисертацията (№ 1, 2, 4, 15, 16, 17), неправомерно включени в списъка с публикации по конкурса за „доцент“;

- 14 статии (№ 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 18, 20, 23, 25) са в списания с популярен, а не научен характер и не отговарят на изискванията за структура, съдържание и обем на подобен род научни разработки;

- значителна част от статиите (14 бр.) са публикувани в списания, извън Националния референтен списък на НАЦИД;

- издателство „Бокас“, в което са публикувани студиите и монографиите не е познато като академично;

- издателска къща Матком, публикувала учебниците на гл. ас. д-р Тодоров, е позната като специализирана в издаването на учебници за средно образование, научно-популярна, образователна и помощна литература;

- не са представени учебните помагала и следователно не подлежат на оценка;

- учебникът „Хотелиерство 2“ (ел. формат, 2011) е без издателство и ISBN. В онлайн библиографската система COBISS е наличен учебник „Хотелиерство“ (електронен ресурс) в съавторство с Атанас Емилов Близнаков, издателство - София: ИКОМ Интелект, 2011, ISBN - 978-954-8464-15-4, COBISS.BG-ID – 1275054820;

- разработката „Национална независима, доброволна категорийна система "Български хотелски стандарт"" е с висока степен на полезност, но няма научно-изследователски и аналитичен характер. Според COBISS тя е стандарт, разработен от БАЕТ. Разработката не е пряко свързана с научната специалност на обявения конкурс и не се оценява в настоящото становище;

- за публикациите под печат (5 бр.) не са открити заверени с подпис и печат на издатели служебни бележки;

- не са открити доказателства за публикации в научни издания, реферирани в Scopus и Web of Science въпреки, че в справката за Минималните изисквания на ПУРПНСЗАД са посочени 2 бр.

За изготвяне на становището се разглеждат общо 20 разработки, разпределени както следва: 7 статии и 3 доклада; 2 студии и 3 монографии; 5 учебници. От представените публикации, 32 броя се отхвърлят като неправомерни. Фокусът в разработките, които се приемат за изготвяне на становището, е върху теоретико-приложните аспекти основно в сферата на хотелиерството и в по-малка степен в ресторантьорството. Няма посочени разработки, публикувани в чуждестранни научни издания.

Общата характеристика и оценката на научната дейност на гл. ас. д-р Димчо Тодоров показва, че значителна част от публикациите са посветени на хотелиерската дейност, което е твърде ограничено и специализирано направление в научната специалност на обявения конкурс (Икономика и управление). Липсват публикации, представящи съвременните икономически измерения и тенденции в туризма. Броят на представените от гл. ас. д-р Димчо Тодоров научни публикации по конкурса (без учебниците) е 15. Заключение ми е, че те са малко и техните количествени и качествени параметри не съответстват на изискванията, правилата и критериите за заемане на академичната длъжност „доцент“.

3. Учебно-преподавателска дейност

Гл. ас. д-р Димчо Тодоров е представил информация за разработени общо 8 учебни програми за редовна и задочна форма на обучение, ОКС „бакалавър“ и „професионален бакалавър“ (1 учебна програма). Не са приложени учебните програми с отделните тематични единици, подписани и утвърдени, съответно от ръководител катедра и декан. В списък № 8 е посочено, че за всяка програма гл. ас. д-р Димчо Тодоров е разработил лекционен курс, но в служебните бележки за доказване на трудов стаж има дисциплини, по които са водени лекции и упражнения: „Управление на качеството в туризма“; „Агротуризъм“; „Селски туризъм“. Дисциплината „Хотелски операции“ е само с упражнения. В служебната бележка от Европейско висше училище по икономика и мениджмънт е посочена индивидуална академична заетост по учебни години. Не са отбелязани преподаваните дисциплини, както и не е уточнен видът на

часовете - лекции или упражнения. Под въпрос е достоверността и автентичността на представената служебна бележка от СУ по отношение брой часове на група (3 гр. по 15 ч. или 3 гр. по 45 ч.). На първата страница на справка № 6, т. 5 е отбелязано общо 135 акад. ч., т.е. броят часове с група е 45.

Липсват справки за преподавани дисциплини, с пряко отношение към научната специалност по конкурса. Поради липсата на достатъчно доказателства и на основата на представените служебни бележки за трудов стаж правя извод, че не е възможно осигуряването на учебна заетост на гл. ас. д-р Тодоров по дисциплини, кореспондиращи пряко с обявената по конкурса научна специалност (Икономика и управление).

4. Научни, научно-приложни и приложни приноси

Поради липсата на систематика, задълбоченост и логическа последователност в научноизследователски аспект в голяма част от публикациите на гл. ас. д-р Тодоров, ми е трудно да потвърдя посочените от него научни приноси. Затруднена е и констатацията по отношение на авторството на тези приноси. Приемам по принцип посочените от кандидата практико-приложни приноси като негово лично дело, резултат от богатия му опит и експертиза в туристическата практика.

5. Бележки и препоръки

В представените научни трудове и публикационна дейност на гл. ас. д-р Тодоров констатирам недостатъчна обвързаност и разминаване между преобладаващото тематично направление на неговата научно-изследователска и учебно-преподавателска работа и научната специалност (Икономика и управление), по която е обявен конкурса за „доцент“. В тази връзка си позволявам да отправя следните препоръки:

- разширяване на обхвата на изследванията и проучванията, засилване на аналитичния характер на разработките;
- приложение на системен и интердисциплинарен подход при подготовката на научните трудове на икономическа и управленска тематика;
- публикуване в български и чуждестранни научни издания, реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация, в т.ч. в Scopus и Web of Science;

▪ обогатяване и актуализиране на научния апарат, използван за подготовка на публикациите, коректно и прецизно оформяне на цитиранията.

6. Заключение

Значителният опит и експертизата на кандидата по конкурса гл. ас. д-р Димчо Тодоров в процесите по категоризиране на местата за настаняване и регламентирането на туристическата дейност са безспорни и категорични. Но задълбоченият анализ и комплексната оценка на неговата учебно-преподавателска и научноизследователска дейност показват, че на този етап той не притежава необходимата степен на готовност за заемане на АД „доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас, ОВО 3. Социални, стопански и правни науки, ПН 3.9 Туризм (Икономика и управление).

IV. Общо заключение относно конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас

На основание на обстояния сравнителен анализ и аргументираните оценки за учебно-преподавателската, научно-изследователската, публикационно-издателската и практико-приложната дейност на двамата кандидати, препоръчвам за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Колеж по туризм към Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас по ПН 3.9 Туризм (Икономика и управление) **да бъде избран гл. ас. д-р Розалин Янев Иванов.**

Дата: 26.06.2019 г.

гр. Варна

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:.....

(доц. д-р Велина Казанджиева)